

ючий антропний параметр таких одиниць замінюється на аналогічний за статусом техногенний параметр: *techgnosis, technopropism, serial-killer app, etc.*

З огляду на вищезазначене, маємо зауважити, що становлення техносферичної парадигми можна умовно розподілити на два етапи (чи то стадії). Протягом *першої* (назвемо її «ініціальною») стадії спостерігається наявна антропоцентрична зумовленість та орієнтованість модусів технократичного буття. На *другій* стадії відбувається зсув рівноваги між периферією (яку донедавна являла собою техносфера) та онтологічним центром (десигнуємо його умовно «антропос»), центрострімка динаміка системи поступово замінюється на центробіжну (саме тому ми пропонуємо ідентифікувати дану стадію як «еволюційну»). Як наслідок, спостерігається дифузія антропного ядра не лише в буттєвому, а й у екзистенційному аспектах. У ході зазначеного процесу техносфера градієнтно перетворюється на автономну, самонапружену, самоврегульовану систему.

Надалі нам видається доцільним розглянути деякі параметри закріплення та актуалізації репрезентованої тенденції мовними (лексико-семантичними) засобами. Так, на структурно-семантичному рівні наданий процес актуалізується у наявній перевазі «техноморфних» лексичних одиниць над преіснуючим загалом антропоморфних одиниць у даній сфері. У свою чергу, на безпосередньо семантичному рівні проявляється тяжіння до «дегуманізації» лексичних одиниць, що співвідносяться зі сферою новітніх технологій.

У той час як у процесі становлення техносфери спостерігалась своєрідна мода на «фаміліарізацію» віртуального простору, адаптацію його (в тому числі і мовну) під «паттерни» реального світу, на даному етапі розвитку техносфери простежується тенденція до підкресленого абстрагування комп'ютерної дійсності від її «близнюка», надання техносфері атрибутів «умозорності».

Парадоксальним, на нашу думку, виявляється той факт, що саме на зазначеному етапі в галузі мовних репрезентацій відбувається пенетрація техносферичних параметрів до засобів перцепції реального світу. Саме тоді, коли «віртуальність» майже проголошується невід'ємним атрибутом реальності, коли техно-компонент уже залучено до формули Буття, починається обособлення лінгвотехносфери, маніфестація її «самості» як екзистенційного середовища. Представлене дослідження не є вичерпним і відкриває широкі перспективи для подальшого вивчення лінгвофілософських параметрів техносфери, шляхів її становлення та розвитку. Зокрема, заслуговує на увагу подальше дослідження сфери комп'ютерних технологій та віртуальної дійсності як специфічного буттєвого та мовного феномена в світлі становлення нової техногенної цивілізації.

Література

1. Васютин А. П. Экзистенциальный подход к изучению виртуальной реальности // Материалы Международной конференции «Виртуальное пространство культуры». – СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2000. – С. 21-23.
2. Девтерев И. В. Философский анализ феномена интерактивной научной деятельности в INTERNET (феноменологический, эвристический и прагматический аспекты): Дис... канд. филос. наук: 09.00.03 / Київський нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2000. – 188 с.
3. Дуда О. І. Процеси термінологізації в сучасній англійській мові. – К.: Наукова думка, 2001. – 214 с.
4. Зацний Ю. А. Интернет і збагачення словникового складу англійської мови у новому столітті // Вісник Сумського державного університету. – Серія: Філологічні науки. – № 4 (50). – 2003. – С. 75-79.
5. Иванов А. Ф. Об онтологическом статусе виртуальной реальности // Материалы Международной конференции «Виртуальное пространство культуры». – СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2000. – С. 14-16.
6. Исупов К. Г. Феномен времени. – М.: Слово, 1992. – 161 с.
7. Мерло-Понти М. Временность // Историко-философский ежегодник. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – С. 265-278.
8. Носов Н. А. Технологии виртуальной реальности. Состояние и тенденции развития. – М.: ИТАР-ТАСС, 1996. – 160 с.
9. Пигалев А. И. Пространство культуры // Культурология. XX век. – СПб.: Книга, 1998. – С. 337-344.
10. Тапскотт Д. Электронно-цифровое общество. – М.: Релф-бук, 1999. – 432 с.
11. Тираспольский Л.И., Новиков В.Н. Духовный смысл Интернета. – <http://www.isn.ru/info/seminar-doc/Novikov.doc>, 2005.
12. Шевченко І. С., Гончаренко І. О. Конфліктна мовленнєва поведінка в англomовному кіберпросторі // Вісник Житомирського державного університету. – 2005. – Вип. 23. – С. 24-28.
13. Bell D. Social Framework of the Information Society. – Oxford: Oxford U. Press, 1987. – 315 p.
14. Groot P. Reality Engineering and the Computer. – NY: Bantam Editors, 2001. – 104 p.
15. Heim M. The Metaphysics of Virtual Reality. – LA: Westport Publishers, 1993. – 278 p.
16. Levy S. Living in the Blog-osphere // Newsweek. – 2002. – Aug. 26. – P. 44-47.
17. Searle J. Minds, Brains, and Science. – Oxford U. Press, 1984. – 142 p.

Махоніна Н. Г.

ОСНОВНІ ШЛЯХИ ЛЕКСИЧНОЇ СУБСТИТУЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

У процесі функціонування фразеологічних одиниць як особливого виду знаків мовної системи діють протилежні сили розвитку: стабільності та видозміни. Однією з основних умов утворення і функціонування фразеологізмів є стійкість значення й структури. Без цієї ознаки фразеологізми не можуть стати знаками мовної системи. Стійкість системи зумовлює стійкість лексичного значення і навпаки, лексичне значення передбачає стійкість структури. Але ця стійкість, за влучним виразом Фляйшера, не є «абсолютною величиною» [10, с. 205]. Протилежна діюча сила намагається урізноманітнити зміст і форму фразеологізмів, виразити те або інше поняття в іншій формі: від незначних змін до повної її заміни. Деякі лінгвісти вважають, що схильність до структурно-семантичних змін закладена в самому слівному характері компонентів фразеологізмів та в конструктивності їхньої форми й семантики [4, с. 201]. Нарізнооформленість фразеологізмів дозволяє модифікувати як їхній план вираження, так і план змісту.

Метою структурно-семантичних трансформацій є утворення нових ФО, нових відтінків значення, наближення фразеологізмів до ситуації, посилення або послаблення інтенсивності вираження емоцій, зміна оцінки тощо. Основним критерієм розрізнення типів модифікації ФО традиційно є збереження або зміна кількості компонентів синтаксичної структури базового фразеологізму. Згідно з цим розрізняють:

1) трансформації, що призводять до скорочення базової синтаксичної структури (відбуваються завдяки еліпсу, абрєвіації або перерозкладу граматичної структури);

2) трансформації, які пов'язані з розширенням базової синтаксичної структури (за рахунок додавання слів і словосполучень вільного вжитку, поєднання кількох фразеологізмів або введення до складу одного фразеологізму компонентів іншого);

3) трансформації, які характеризуються заміною окремих компонентів семантичної структури словами або словосполученнями вільного вжитку при збереженні кількісного складу базової синтаксичної структури.

Останній різновид має в лінгвістиці назву «субституції». Вона може бути представленою в таких формах:

1) субституція лексичних компонентів на тлі стабільності граматичних властивостей;

2) заміна граматичних властивостей на фоні стабільного лексичного складу;

3) змінювання лексики і граматики.

Серед усіх названих видів трансформацій кількісно переважає субституція, а саме – її лексичний різновид [1, с. 82]. Вперше на характер компонентів, що замінюються, звернув увагу В. Л. Архангельський, але ця заміна розглядалася ним як відхилення від норми. І. В. Дубинський та В. П. Жуков продовжили дослідження В. Л. Архангельського, розширивши склад субституцій. Грунтовним же досвідом побудови теорії варіантності у фразеології слід вважати роботу В. М. Телі «Варіантність лексичного складу ідіом як структурних одиниць мови» [9], після публікації якої це питання стає одним з провідних у фразеології, про що свідчить проведення двох наукових конференцій з даної тематики у 1982 та 1988 роках. Зарубіжні дослідники також приділяли увагу згаданій проблемі: вивчалась синтаксична варіантність (S. Jacoson), варіативність відношень між значенням і формою (P. Tedeschi), зв'язок варіативності і розвитку мови (U. Weinreich) тощо. У фразеології найбільша суперечка точилась навколо сталих виразів, які мають спільні синонімічні компоненти. Деякі автори (О. І. Молотков, Т. І. Краморенко) вважали одиниці, що виникли завдяки субституції, варіантами, інші – синонімами (Донський В. Ф.), треті використовували для них окрему термінологію: «структурні синоніми» (О. В. Кунін, І. І. Чернишова), «дублети» (Н. М. Шанський), «перехідні форми» (В. П. Жуков). «Точні мовні критерії, за допомогою яких можна було б безпомилково розрізнити синоніми і варіанти, поки що відсутні», – підвів ризик під дискусією Я. А. Баран [2, с. 98], визнав усі запропоновані для розрізнення ознаки (як семантичні: внутрішня форма, взаємозамінюваність в контексті тощо; так і структурні) недостатньо релевантними. На сьогоднішній день у фразеології закріпилася думка, що якщо в базовій фразеологічній одиниці й утвореній від неї існує більше диференційних, ніж спільних сем, – це синоніми, якщо навпаки – йдеться про варіанти. Але незалежно від того, що виникає в наслідок субституції, компоненти, які взаємозамінюються, можуть:

1) бути синонімами.

• За своїм походженням більшість іменників, що варіюються, є діалектними словами, частина з яких до сьогодні зберегла обмежену сферу вживання: *den Mund/die Flappe/die Gusche/das Maul/den Sabbel/die Klappe/die Schnauze/den Rand halten*. З часом діалектні за своїм походженням слова можуть вийти за межі своїх діалектів та почати вживатися в розмовно-побутовому мовленні. Напр., нижньонімецькі за походженням іменники *Klappe, Schnauze, Rand* зараз активно використовуються в нормативній мові. Це ж стосується звороту *das Maul halten*, широко вживаного в грубому або фамільярному розмовно-побутовому мовленні. У XV-XVI ст. він був широко розповсюджений, головним чином, у верхньонімецьких діалектах, а сам іменник *das Maul* не мав ще тоді того стилістичного відтінку, який характеризується у словниках помітками *derb, vulg.* тощо.

Г. І. Крамаренко вважає, що саме впливом діалектів можна пояснити наявність великої кількості фразеологічних варіантів у розмовно-побутовому мовленні [7, с. 8].

• За рахунок заміни синонімами з жаргону утворюються варіанти/синоніми стилістично-нейтральних зворотів. В деяких випадках вживання того чи іншого іменника визначає стилістичний характер одиниці й оточення, в якому її вживання є єдино можливим; в інших випадках жаргонізм втратили свій кастовий характер і широко вживаються у фамільярному та грубому розмовно-побутовому мовленні, напр.: *Blech/Kohl/Stuss/Unsinn reden*. Вираз *Blech reden* був з давніх давен характерним для лексики жаргону злодіїв (*Rotwelsch*) і, мабуть, звідти веде своє походження. У XIX ст. він вже активно вживався в усіх діалектах, причому особливо інтенсивно в берлінському. Це, очевидно, зіграло вирішальну роль у розповсюдженні звороту *Blech reden* у розмовно-побутовому мовленні. Слово *Kohl* прийшло в загальний ужиток з лексики жаргону злодіїв у значенні «дурниця», «нісенітниця» через студентський жаргон.

• Певну кількість складають фразеологізми, де відбулася заміна базових компонентів на слова з професійної лексики, напр.: *die Ohren/Löffel spitzen*, де слово *Löffel* (мисл.) має значення «вухо зайця або кролика».

• До окремої групи слід віднести ФО, компоненти яких є контекстно-залежними синонімами. Йдеться про фразеологізми, утворені внаслідок евфемістичної заміни слів. Вживання тих чи інших складових компонентів фразеологізмів зумовлюється найчастіше бажанням уникнути чогось грубого, непристойного, напр.: *j-n durch die Scheiße/den Dreck/den Kot/den Schmutz ziehen*. Також бажання уникнути в розмові або на письмі того чи іншого слова пов'язане, як правило, з містичним увлеченням людей про те, що можна накласти на себе біду, якщо вживати такі слова, як *Dämon, Teufel, Satan* тощо. Отже, забобоний страх віруючих людей теж може спричинити евфемістичну заміну, що призводить до утворення ФО, напр.: *[das] weiß der Teufel/der Geier/der Kuckuck*;

2) перебувати в метонімічних відносинах: *j-m in die Hände/Finger geraten*. Це варіювання спостерігається там, де в іменників немає загально відомих синонімів (*Auge, Finger, Bein, Sohle*). Іноді варіюються абстрактні-конкретні іменники метонімічного плану, напр.: *das kann j-m das Leben/den Kopf/den Kragen/Kopf und Kragen/den Hals/die Kappe kosten*. Це призводить до підсилення образності та експресивності ФО. Можна помітити, що в деяких випадках у фразеологічних варіаціях приймають участь іменники, які перебувають як у метонімічних, так і синонімічних відносинах, напр.: *sich den Kopf /die Birne/das Hirn/den Schädel zergrübeln, zermartern*. «Така змішана фразеологічна варіація іменників здатна найбільш повно виразити найтонші семантико-стилістичні відтінки фразеологічних зворотів» [7, с. 18].

3) знаходиться у метафоричних відносинах. Даний різновид замінювання зустрічається набагато рідше, ніж субституція на основі метонімії. Це пов'язано з тим, що «метонімічні взаємодії утворюють регулярні та продуктивні об'єднання слів, де семантичні зв'язки наочно відображають гіперо-гіпонімічні взаємодії, а у метафори – відпрацьованого прихованого порівняння – є очевидною набагато більша складність відношень прообразу і його образу» [5, с.177]. Традиційно метафора базується на зовнішній подібності (*einen Knödel/einen Kloß im Munde/Hals haben*), іншим своїм різновидом – спільністю внутрішньої подібності – вона наближається до метонімії, напр.: *j-n zum Affen/Narren machen*. Зрозуміло, що субституції на основі внутрішньої подібності кількісно переважають.

4) перебувати в тематичній спорідненості. У мові постійно йде процес відбору найбільш вдалої форми виразу, і такого роду варіювання поповнюють склад мови. Якщо ФО різняться певними відтінками, то вони всі щасливо співіснують у мові (*aus j-m Gulasch/Frikasse/Hackfleisch machen*), в інших випадках окремі одиниці можуть вийти з ужитку. Саме так це трапилось з фразеологічними одиницями: *jeden Groschen dreimal umdrehen* і *jedes Nickelstück dreimal umdrehen*, які вийшли з ужитку, витіснені фразеологізмами: *jeden Pfennig/jede Mark dreimal umdrehen*. Але останнім часом замість двох останніх фразеологізмів зустрічається їх оновлений еквівалент: *jeden Euro dreimal umdrehen*, в якому слово-субститут використовується замість застарілого, денотативно незрозумілого поняття, створюючи «ефект новизни».

О. І. Діброва при аналізі тематичних груп помітила, що слова-компоненти ФО можуть замінюватися як за ознакою паралельності, так і наростання. Вона називала варіювання паралельним, коли семантичний об'єм компонентів є рівним між собою, що можна зобразити у вигляді простої формули рівності: $a = b$, де a – семантичний об'єм одного компонента, що варіюється, b – об'єм іншого, напр.: *nach dem Mond/den Sternen greifen*. «Логічні відносини між такими чергуваннями зводяться до ... рівних відносин на основі одномірних або полімірних відносин (за декількома ознаками, напр., частин людського тіла)» [5, с. 167]. Але дослідницею також були виявлені випадки, коли компоненти, що варіюються, розташовувалися за наростанням. Таке варіювання отримало назву градаційного. Цей вид варіювання відповідно можна представити у вигляді нерівності: $a \neq b$, де a і b – семантичні об'єми компонентів, що варіюються. Серед ФО, в яких слова-субститути розташовані за наростанням ознаки, можна виділити 2 групи:

а) зростання ступеня ознаки, кількості: *j-n auf achtzig/hundert bringen*;

б) зростання експресії: *j-n achtkantig hinauswerfen/hinausschmeißen*;

5) знаходиться у гіперо-гіпонімічних відносинах: *etwas/eins auf den den Deckel/die Mütze bekommen, kriegen*.

На відміну від предметних асоціацій, які мають широкий діапазон різного роду гіпонімічних організацій, інклюзивні відношення не є типовими для фразеологічної варіантності. «Головна особливість відношення гіпонімії, як воно представлено в природних мовах, полягає в тому що воно не працює так само логічно і систематично, як це відбувається в різних системах наукової таксономії (у ботаніці, біології тощо). Напр., в англійській мові не існує підпорядковуючого терміна, по відношенню до якого b всі позначення кольорів виступали б як спів-гіпоніми» [8, с. 480-481];

б) бути антонімами: *den Himmel/die Hölle auf Erden haben*;

7) перебувати у відношеннях похідності: *Ja, Kuchen! Ja, Pustekuchen!*;

8) Бути подібними за звуковою оболонкою, напр.: *j-n, etw. durch den Kakao > die Kacke ziehen*. Цікавим у даному випадку є те, що, хоча заміною деяких лексичних компонентів досягається явище евфемізації, базове слово досить легко вгадується;

9) мати спільні категоріальні семи, за допомогою субституції яких стає можливим перехід у фразеологізми професійних виразів: *auf Abbruch verkaufen > auf Abbruch heiraten*. Субституція відбулась завдяки порівнянню ситуації продажу й одруження, при цьому частина предметно-логічних сем деактуалізувалась, а потенційні семи «довгий термін використання», «зневажливе ставлення» стали актуальними;

10) бути з точки зору синхронії відверто далекими один від одного в семантичному плані: *Fertig ist die Laube/der Lack/die Kiste!* Такого роду заміна спостерігається, якщо в структурі ФО «компоненти майже повністю втратили своє лексичне значення» [1, с. 82], тобто йдеться про ідіоми. Випадки заміни компонентів у подібних сталих виразах досить поодинокі: «Фразеологізми з цілісним невмотивованим значенням, як правило, позбавлені лексичної варіантності компонентів» [6, с. 169]. До того ж складається враження, що заміни в складі ідіоми реалізується на «безглуздох» з точки зору системи відношення [9]. Це абсолютно невірно. «Всі фразеологічні субституції побудовані на системних взаємодіях слів» [5, с. 147], тільки в одних випадках мотивація відношень може бути синхронною, і тоді субституції лежать на поверхні, в інших – мотивація відображає діахронію, і тоді кожний окремий вираз потребує спеціального дослідження. «Лексична, як і інші види, варіантність виникає на стадії внутрішньої вмотивованості одиниці, яка може бути розкладена за змістом на окремі слова. Ідіома-зрощення в синхронії таких можливостей не має і відображає лише фіксовані і нерідко «мертві» обумовленості виразів» [5, с. 169].

Таким чином, трансформації ФО стають можливими завдяки схильності фразеологізмів до стабільності, з одного боку, та видозмін, з іншого. Вони відбуваються при розширенні, скороченні або збереженні структури базового фразеологізму. Цілеспрямовану заміну одного, декількох або всіх компонентів ФО при збереженні її структури називають субституцією. Лексична субституція кількісно переважає над всіма іншими видами трансформацій. Фразеологічні синоніми і варіанти, які виникають в мові завдяки лексичній субституції, відрізняються відтінками значення, емотивністю та функціонально-стилістичними характеристиками.

Джерела та література

1. Абреймова Г. Н. Лексические варианты узального и окказионального типа в сфере фразеологии // Предложение. Текст. Речевое функционирование языковых единиц. Межвузовский сборник научных трудов. – Елец: ЕГУ, 2002. – С. 82-85.
2. Баран Я. А. Основні питання загальної та німецької фразеології. – Л.: Вид-во при Львів. ДУ, 1980. – 185 с.
3. Гавриш В. І. Сталі сполучення слів у сучасній німецькій мові (походження і вживання). – К.: Рад. школа, 1971. – 248 с.

4. Гамзюк М. В. Емотивний компонент значення у процесі створення фразеологічних одиниць. – К.: Видавничий центр КДПУ, 2000. – 256 с.
5. Диброва Е. И. Вариантность фразеологических единиц в современном русском языке. – Ростов н/Д: Изд-во Ростовск. ун-та, 1979. – 192 с.
6. Жуков В. П. Русская фразеология. – М.: Высшая школа, 1986. – 310с.
7. Крамаренко Г. И. Фразеологические варианты в идиоматике современного немецкого языка: Учеб. пособие. – Смоленск, 1961. – 55 с.
8. Лайонз Д. Введение в теоретическую лингвистику. Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1978. – 543 с.
9. Телия В. Н. Вариантность лексического состава идиом как структурных единиц языка: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01/МГПИИЯ им. М. Горького. – М., 1968. – 26 с.
10. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. 2. durchges. und erg. Auflage. – Tübingen: Niemeyer-Verlag, 1997. – 299 S.

Медчук І. В.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВНИКОВОЇ СТАТТІ: ЗІСТАВНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛОМОВНИХ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИХ ВИДАНЬ)

Основні складові словникової статті знаходяться у центрі уваги сучасної лінгвістики. Різні аспекти дослідження структури словникової статті вивчаються такими вченими, як: І. М. Магідова, Н. Б. Мальцева, І. А. Воронцова та ін. [6; 7; 4]. Метою дослідження у даній статті є виявити структурні особливості словникової статті за допомогою зіставного методу.

Актуальність даної дослідницької роботи визначається цілеспрямованістю та інтенсивністю сучасних лінгвістичних досліджень стосовно вивчення проблеми структурування енциклопедичної статті. Застосування результатів дослідження сприятиме покращенню укладання українських та англomовних словникових статей для користувачів енциклопедичними виданнями.

Для досягнення цієї мети у роботі вирішується ряд конкретних завдань: 1) диференціювати функціонування словникової статті в українському та англomовному ментальних просторах; 2) визначити основні параметри у структурі словникової статті у сучасній українській та англійській мовах; 3) диференціювати та дослідити проблеми представлення етнічної ментальності шляхом добору слововживань реалії, яка описується, при використанні методики аплікації словникових статей та методики стиснення конкордансу.

За Н. С. Бабенко, словник – це особливий лінгвістичний жанр у його протиріччі, у мовленнєвій неприродності, умовності, що витікає із самого жанру, де слово бере на себе функції як центральна одиниця, ядро, що не властиво слову в його реальному вживанні. У словнику користувач має справу з диктатом слова, навколо якого розташовується інформація [1, с. 201].

Диктат слова, що наповнений лексично, реалізується у словниковій статті, яка, за Н. Ю. Шведовою, виступає джерелом різноманітної інформації (характеристика самого слова, види його оточення, контекстні, парадигматичні та синтагматичні зв'язки слова, стилістичні і функціональні властивості, дериваційний потенціал і, нарешті, фразеологічні можливості). Словникова стаття представляє собою у той же час набір парадоксів [1, с. 201-202]:

- 1) всеосяжність завдання, але стислість жанру;
- 2) класоцентризм мови, але левоцентризм слова у словнику;
- 3) максимальна сконцентрованість інформації у словнику, але потенційна можливість відновлення загальної картини класів;
- 4) всезагальна зв'язність усіх константних властивостей слова, але їх штучне «роз'єднання» у словниковій статті;
- 5) слово як одиниця, яка не знає спокою, але представлення слова у словниковій статті як одиниці, що знаходиться у стані спокою;
- 6) принципова неможливість суміщати позицію словника та інтереси, очікування користувача при зверненні до словника [1].

Мова є особливим утворенням, оскільки є мовою для опису значень слів і складається із двох видів елементів: лексичних одиниць, що служать для побудови вербального визначення, і синтаксису. Значення слова у тлумачному словнику розкривається у словниковій дефініції, яка є визначенням однозначного слова чи значень багатозначного слова за допомогою спеціально підбраного і організованого у певній системі лексичного матеріалу [7, с. 65].

«Текст» тлумачного словника постає як предмет прагмалінгвістичного обговорення, тобто дослідження з позиції «моделюючого» регістра, який створює мовлення з метою «показати» найбільш характерні властивості даної мовної системи. Кожна словникова стаття у цьому значенні – як особлива різновидність тексту, який зорієнтований на «слово», може сприйматися як моделюючий матеріал, що створюється виключно для того, щоб показати слово зі всіма його значеннями та його вживанням у мовленні.

У частині «дефініцій», як правило, виявляється матеріал, що моделює «загальну ідіоматику» (general idiomaticity) – тобто найбільш нейтральний (з точки зору фразеології) і разом з тим пареміологічно правильний спосіб вираження думки. Більш того, сам факт включення того чи іншого слова у дефініцію – це своєрідний лінгвістичний «паспорт» для даного слова, яке є частиною загальної ідіоматики [6, с. 56].

Семантичне визначення зазвичай розглядається як двоєдина сутність, що об'єднує ліву частину (визначуване) і праву частину (визначення). У структурі словникової статті ліва частина представлена реєстровим словом, а права – словниковою дефініцією [7, с. 66]. Словникова дефініція може включати в себе одне, два, три або більше семантичних значень. На схемі 1 це виглядає таким чином: